



Το σοβαρό θέμα των ορίων ανάμεσα στην σάτιρα και τον χλευασμό, ιδίως όταν αυτός δεν στρέφεται κατά της εξουσίας αλλά εκτοξεύεται εναντίον των αδυνάτων χάριν της τηλεθέασης, αναδεικνύεται από την εξέλιξη της υπόθεσης που εκδικάστηκε σε δεύτερο βαθμό.

Πρόκειται για το -ας το πούμε- “*χιούμορ*” του γνωστού τηλεοπτικού σταρ Αντώνη Κανάκη ο οποίος, σε εκπομπή του στον **ANT1** το 2014 ειρωνεύτηκε έναν οδηγό φορτηγού αυτοκινήτου λόγω της λεπτής φωνής που αυτός είχε έπειτα από παράλυση φωνητικών χορδών που είχε υποστεί εξαιτίας πνευμονεκτομής λόγω καρκίνου. Ο τηλεοπτικός αστέρας έκρινε ότι η χροιά της φωνής του οδηγού φορτηγού δεν συνάδει με το στερεότυπο που ο ίδιος είχε στο μυαλό του.

Δείτε την εξέλιξη της υπόθεσης στο ακόλουθο δελτίο τύπου που εξέδωσε ο συνήγορος του “σατιριζόμενου” οδηγού και της Ομοσπονδίας Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδος -Ο.Φ.Α.Ε., Κώστας Παπαδάκης.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

του συνηγόρου των εναγόντων, Κώστα Παπαδάκη

Με την υπ’ αριθμ. 795/2022 Απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, κρίθηκε και σε δεύτερο βαθμό η αγωγή των εντολέων μου Απόστολου Κετανίδη και Ο.Φ.Α.Ε. κατά «ANT1 TV A.E.», «TONY PRODUCTIONS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗΣ Ε.Π.Ε.» και Αντώνη Δούμα (Αντώνη Κανάκη), αντικείμενο της οποίας ήταν η χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης των εναγόντων, εξαιτίας της προσβολής τους στην τηλεοπτική εκπομπή «ΡΑΔΙΟ ΑΡΒΥΛΑ» της 15.12.2014, στην οποία είχε χλευαστεί η λεπτή χροιά της φωνής του Απόστολου Κετανίδη, επειδή «δεν συνάδει με την μπάσα στερεότυπη φωνή των φορτηγατζήδων». Η απόφαση δέχθηκε εν μέρει την αγωγή και επιδίκασε ποσό 30.000 € λόγω χρηματικής ικανοποίησης στον Απόστολο Κετανίδη, αντί των 100.000 € που είχαν επιδικαστεί πρωτοδίκως, ενώ απέρριψε την αγωγή της Ο.Φ.Α.Ε. με το σκεπτικό ότι οι προσβολές περιορίστηκαν στο πρόσωπο του κ. Κετανίδη.

Ανεξάρτητα από το χαμηλό ύψος του επιδικασθέντος ποσού, που αντιστοιχεί σε μερικά δευτερόλεπτα διαφημιστικού τηλεοπτικού χρόνου, η απόφαση, όπως και η πρωτόδικη, υπήρξε κόλαφος για τους εναγόμενους, αφού έθεσε τα όρια ανάμεσα στη σάτιρα και τον χλευασμό, αποκάλυψε τον μεθοδευμένο και συστηματικό επικοινωνιακό τρόπο με τον οποίο η εκπομπή διέθεσε και παρέσυρε τους θεατές να χλευάσουν τον ενάγοντα και, όπως μεταξύ άλλων σωστά παραδέχεται, «...η παρουσίαση του θέματος δεν έγινε σύννομα και με αίσθημα ευθύνης απέναντι στην ανθρώπινη φύση και την αξιοπρέπεια του 2ου ενάγοντος, αλλά με αποκλειστικό σκοπό την αύξηση της τηλεθέασης (αποδείχθηκε ότι η τηλεθέαση εκείνης της ημέρας ανήλθαν στο 34,5%), «...μη σεβόμενοι το συνταγματικώς αναγνωρισμένο δικαίωμα στην ανθρώπινη αξία και την προσωπικότητα του θιγομένου, το οποίο και θυσίασαν άνευ δικαιολογημένης αιτίας, στον βωμό της ανούσιας και εξευτελιστικής για την ανθρώπινη ύπαρξη τηλεοπτικής σάτιρας, με αποτέλεσμα την συνολική μείωση της τιμής και υπόληψης του δευτέρου ενάγοντος....». Επισημάνθηκε και πάλι ότι αντικείμενο της σάτιρας υπήρξε ένα ακούσιο χαρακτηριστικό της φωνής, που μάλιστα είχε προκληθεί από καρκινοπάθεια και πνευμονεκτομή συνεπεία της οποίας ο «σατιριζόμενος» υπέστη παράλυση φωνητικών χορδών, με αποτέλεσμα να αλλάξει ουσιωδώς η χροιά τη φωνής του.

Παρά την προσπάθεια τους, στην οποία δυστυχώς είχαν συμμάχους, στο αρχικό στάδιο της προσπάθειας εξωδικαστικής αποκατάστασης της προσβολής, και το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, το οποίο θεώρησε ότι η παραπάνω τηλεοπτική εκπομπή «δεν εξέρχεται από τα ανεκτά όρια της σάτιρας» και την

προβολή ισχυρών επιχειρημάτων για την ελευθερία της τέχνης, της έκφρασης και του πολιτισμού και την κοινωνική τους ευαισθησία, οι εναγόμενοι δεν θέλησαν να δώσουν συνέχεια στον Άρειο Πάγο. Προφανώς θεώρησαν ότι το ύψος του επιδικασθέντος ποσού «δεν εξέρχεται από τα ανεκτά όρια» για τις οικονομικές τους δυνατότητες, και πράγματι έτσι είναι. Συνέχεια δεν έδωσαν ούτε και οι ενάγοντες, δεδομένου ότι το κυρίως ζητούμενο δεν ήταν το ύψος του χρηματικού ποσού, όπως από την όλη στάση τους προέκυψε, αλλά η προστασία της προσωπικότητάς τους, η ηθική τους δικαίωση και η αποδοκιμασία συμπεριφορών τέτοιου είδους, που αν δεν χαλιναγωγηθούν, θα οδηγήσουν σε ένα γενικευμένο καθημερινό τηλεοπτικό κανιβαλισμό.

Ύστερα από αυτά, εξοφλήθηκαν τα οφειλόμενα, συνομολογήθηκαν αμοιβαία παραιτήσεις από το δικαίωμα προσβολής της παραπάνω απόφασης με αναίρεση στον Άρειο Πάγο και η υπόθεση έκλεισε.

Ανεξάρτητα από την δικαστική εξέλιξη της υπόθεσης, είναι αξιοσημείωτο ότι στα οχτώ σχεδόν χρόνια που έχουν περάσει, οι συντελεστές της προσβολής αυτής δεν πήραν ποτέ την πρωτοβουλία να ζητήσουν ένα «συγγνώμη» γραπτά ή προφορικά. Ακόμα και παρά τη δικαστική τους αποδοκιμασία, μακάρι το δεδικασμένο της παραπάνω απόφασης να οδηγήσει τόσο τα δικαστήρια σε ανάλογες οριοθετήσεις ανάμεσα στη σάτιρα και το χλευασμό, αλλά κυρίως να λειτουργήσει προληπτικά για την αποτροπή παρόμοιων προσβλητικών εκπομπών με θυσία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας στο βωμό της τηλεθέασης.

Αθήνα, 23.09.2022

Κώστας Παπαδάκης